

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 49.

Luni, 2. Decembrie

1846.

КЪВЪНТЪ ШКОЛАСТИКЪ,

зисъ дн 29. Iunie 1846 къ прілецил дм-пърдиреі преміилор дн шкоала централъ дн Краіова, де инспекторъл шкоалеі

I. Maiorескѣ.

Д о ш и л о р !

Дакъ а фост врези тимп, кърѣа не депліа дрепт с'а пѣтѣ да предікатъ де тимпъл лѣминилор, — де тимпъл знеі кълтѣрѣі маі пролъдѣте: тимпъл пострѣ негрешитъ прінде лок дн ачеле тимпѣрѣі. Ба дн къ тимпъл де фадъ альтѣрат не лѣгъ тоате челе трекъте есте сѣгърѣл каре мерітеазъ ачѣастъ лавдъ. Адевѣрат аѣ фост totdeauna дѣб класе де оамени, каре грѣшн къ аевое с'аѣ пѣтѣт апропіа зна де алта: пентрѣ къ шн зна шн алта ажѣнѣеа пѣтаі ла марѣніале адевѣрѣлѣі. Totdeauna аѣ фост оамени. каріі дн тимпъл дн каре трѣіаѣ, нѣ ведеаѣ, саѣ маі віне лі се пѣрѣа къ нѣ вѣд, декът о лѣме деценератъ, о лѣме стрікатъ, о лѣме плнѣ де непода рѣі аі зпор стрѣмошн маі вѣнн. Фост-аѣ іаръшн шн сѣнт алѣі, каріі деспрѣнѣнд трекътѣл деа нтрѣгѣл аѣ сокотіт къ пѣтаі дефада дмфѣншоазъ ачѣеа че ар пѣтѣ тѣлѣтнн не ом. Нѣ есте грѣѣ де прічѣпѣт къ шн о парте шн алта рѣтѣченше

не тѣрѣні шн се перде дн естремітѣдн. Дн міжлокѣл ачѣестора се рідікѣ ачѣеа, каріі дѣнд фіекѣрѣі тимп ачѣеа че есте ал сѣѣ, сѣнт дн старѣ де а фаче о дреапѣ паралѣлѣ днтрѣ тимпѣрѣі шн тимпѣрѣі. Дѣнд тимпълѣі пострѣ лавда кълтѣрѣі днтр'о тѣсѣрѣ маі mare декът челор трекъте, сѣнт сѣгър къ нѣ ме афлѣ кѣзѣт дн нічн зна дн естремітѣдн: пентрѣ-къ еі кѣнок шн скѣ-днѣеле шн грѣшалеле тимпълѣі пострѣ. каре прівнѣд ла кълтѣра де фадъ нѣ сѣнт нічн декът маі нічн декът грѣшалеле трекътѣлѣі дн прівнѣдъ кѣтрѣ чеа де атѣнѣі кълтѣрѣ. Дн кѣрѣл лѣкрѣрілор оменѣнѣі а фост шн пѣрѣрѣеа ва фі лѣптѣ днтрѣ віне шн рѣѣ, днтрѣ віртѣте шн відѣѣ, днтрѣ лѣмінѣ шн зѣврѣ, прѣкѣт есте дн тѣтѣ патѣра днтрѣ пѣтереа фѣкѣтоаре шн днтрѣ чеа стрікѣтоаре, днтрѣ віадъ шн днтрѣ моарте. Ачѣаста дар, нѣ не опреѣе а рідіка тимпъл пострѣ пѣсте орн каре дн челе трекъте.

Арѣкѣндѣне окн пѣсте тоате ратѣ-ріле шннѣеі, ведем къ не зі че трѣче тот маі департе фѣце де поі ачел тимп, дн каре прічнпнн шн сістемеле кѣношннѣелор се тѣрѣніеаѣ пѣтаі дн днѣзѣтеле спа-днѣрѣі але акадѣмілор, не катѣдреле дн-вѣцаділор, днтр'ѣн мік пѣтѣр де вѣрѣадн

алеші. Астѣзи тоате се редѣк ла віацѣ, тоате се пѣвлікѣ. Філософіеа кѣпоаде а-вѣм а са віемѣчѣне де а піпѣи пѣлѣл тімпѣлѣ. Еа се окѣпѣ кѣ ачеле дѣнтре-вѣчѣлѣ, каре се дѣнѣ стрѣне де естѣмеа отѣлѣ, де репортѣ лѣ кѣтре Дѣмнезеѣ ші патѣрѣ, де віада лѣ дѣ соціетате ші де віиторѣ лѣ. Еа ші а лѣрѣит чеаркѣлѣ сѣѣ, а інтрат дѣ кѣмпѣл патѣрѣ, а сѣв-жѣгат матеріа ші а devenіт ла дѣсемпѣ-тоаре ресѣлтате, де каре філософіі векѣмеі пічі кѣ вісеасерѣ. Нѣ есте врео теоріе дѣ шіинѣеле патѣрале, каре сѣ нѣ се а-плече кѣ маре фолос ла віацѣ, ші орі че нѣ афлѣтѣрѣ траѣе дѣпѣ сіне кѣте о дѣ-трепрінесѣ колосалѣ. Дакѣ тіпографіа а дат аріні ідеімор, не каре тімпѣл пострѣ ле попѣларізеаѣ, апоі авѣрѣл дѣ зіеле поастре дѣ аріні отѣлѣ ші дѣ поартѣ дѣнтрѣн тімпѣ фоарте скѣрт, несте челе маі депѣртате пѣрѣдѣ де пѣшѣнт. Пріа тіжлокѣл ачеста кѣпошіинѣеле ші але лор практиче ресѣлтате дела попѣлїі чеі маі кѣлтівадї треж репедѣ ла чеілаадї кѣвтѣнд а се дѣмпатріа претѣтіндені. Дѣ аічі ве-дем ші ла пѣдївнїле тіперѣ ші дѣчепѣ-тоаре ѣн стѣдіѣ ші невоінѣ де а'шї ре-форма ашезѣмінтеле лор політіче, соціа-ле ші морале, ка сѣ дескідѣ дрѣм про-пѣшїреі ші сѣ ажѣгѣ кѣт маі кѣрѣнд ла ѣн град де кѣлтѣрѣ кѣ попѣлїі чеі маі лѣмінадї. Ачест стѣдіѣ есте фоарте лѣв-давїа ші ва addѣче негрешїт ресѣлтате мѣн-тѣитоаре, дакѣ пѣрѣсіт де дѣнѣлепѣчїне нѣ ва скѣпѣта дѣ фанатїсм, — дѣ неа-стѣмпѣрѣл де а реформа тоате деодатѣ. Дѣ патѣрѣ се фак тоате не рѣнд ші по-пѣлїі чеі маі лѣмінадї аѣ пѣшїт трептат, пѣпѣ че аѣ ажѣне ла градѣл дѣ каре дї vedem астѣзи.

Дакѣ есте адевѣрат кѣ стареа кѣлтѣ-реі де астѣзи ші тіжлоачеле де а піо дѣ-сѣшї не ѣшѣреаѣ фоарте мѣлт стѣдіѣл, не скѣртеаѣ тімпѣл ші мѣлте пі ле дѣ де а гата: ачееа дакѣ есте адевѣратѣ, кѣ пѣшѣнтѣл пентрѣ орї че семінѣ де ва віне лѣкрат, ініміле пентрѣ орї че реформѣ вор віне прегѣтїте, кѣ нѣ тоатѣ сѣмінѣа есте вѣпѣ пентрѣ тот пѣшѣнтѣл, пічі орї че реформѣ пентрѣ орї че попѣл ші дѣ орї че тімпѣ. Ачеаста дѣмпѣне Статѣрілор челор тіперѣ дѣндаторїреа де а'шї адїнта чеа маі маре лѣаре амінте асѣпра аше-зѣмінтелор де крещѣреа ші дѣвѣдѣтѣра тіперїмеі: пентрѣ-кѣ нѣмаі тіперїмеа есте ачееа, дѣ кареа се поате арѣнка маі кѣ фолос семінѣа нѣлор ідеі, семінѣа ре-формеі чеі мѣнтѣїтоаре. Есте адевѣрат, кѣ прївїнд ла челе дїн афарѣ реформа ші скїмѣвѣчїнеа с'а фѣкѣт нѣ нѣмаі дѣ тіперї чї ші дѣ вѣтрѣнї, кѣчї н'а фост лѣкрѣ маре ка ішлїкѣ се факѣ лок пѣлѣрїеі, дїѣвѣаоа фракѣлї, шѣл. Ачеаста о vedem дѣ фантѣ. Дар ідеїле? Ідеїле сѣнт капї-талѣл мінѣеі, сѣнт авѣдїа сѣолетѣлї. А-чееа че есте аерѣл пентрѣ віаѣа фісікѣ сѣнт ідеїле пентрѣ віаѣа спірїтѣалѣ. Еле нѣ се скїмѣѣ ка вестмінтеле. Де ачееа дѣ капѣтеле вѣтрѣне дѣнтрѣ атѣт де ае-вое ідеїле челе нѣлѣ, де ачееа атѣтеа пе-дѣчї се опѣн дѣнаїтѣреі дѣ статѣріле че-ле тіперѣ орї чел пѣдїн дѣчепѣтоаре. Дѣ-сѣ дакѣ вѣтрѣнї сѣнт атѣт де греі ла капѣ пентрѣ реформѣ, тіперїі дїн контра кад фоарте ѣшор дѣ чеаалатѣ естрѣмі-тате, — дѣ перѣвѣдаре де а се vedé кѣт маі кѣрѣнд фігѣрѣнд ші дѣсемпѣнд ші еї чева дѣ соціетате, ші апѣкѣ чел дїнтѣїс дрѣм, не каре дѣ аратѣ datina, moda, e-

семплъ алтора. De mirare есте кѣнд ведем кѣар ши пе вѣтрѣні, кѣ де ши нѣ с'аѣ дѣпѣкат депліи кѣ нѣмле ideі, дар фѣнд кѣ рангѣ ши статѣ лор дѣ соціетате дѣ фаче сѣ се цѣѣ de модѣ, се аѣлѣ дѣ ачест неастѣпѣр de а'ши ведѣ прѣпчѣі кѣт маі кѣрѣнд дѣтродѣші дѣ лѣмеа mare!

Еѣ цѣѣ, кѣ зпѣі дѣнтре чеі маі марі вѣрваді аі зѣлелор нѣстрѣ, черчетѣнд старѣа оменѣмеі, се плѣнгѣ, кѣ пічі одатѣ нѣ с'а вѣзѣт дѣ тѣнерѣме о асѣел де перѣвдарѣ де а прѣнде лок дѣ соціетате ши де а дѣсемна ши еа чева. Дар дѣ алте статѣрѣ асѣменѣа віцѣзрѣі, — дакѣ сѣнт віцѣзрѣі — се кѣтпѣнѣск кѣ алте тѣлте віртѣді, карѣ нѣѣ поате кѣ пе ліпсѣск. Пе ноі ачест неастѣпѣр пе амерѣндѣ к' о кѣлтѣрѣ фѣарте сѣперѣціалѣ, карѣ нѣ мѣрѣтѣ алт нѣме декѣт де спѣіалѣ ши карѣ нѣ пе поате адѣче декѣт рѣѣ. Де ачѣеа тѣіам пропѣс а ворѣі асѣзѣі десѣре стѣдіѣл лімѣлор векі класѣче, ка зп стѣдіѣ неапѣрат пѣнтрѣ о кѣлтѣрѣ маі армонѣкѣ ши маі солѣдѣ тѣнерѣмеі. Ворѣнд десѣре стѣдіѣл ачѣстор лімѣі, аші дорѣі ка піміні сѣ нѣ тѣ сокогеаскѣ де зп фѣпатѣк пѣнтрѣ векіме. Еѣ нѣ зѣк, кѣ отѣл нѣ поате фѣі om de оменѣе, четѣдѣан вѣн, крѣціи евлавѣос, патриѣт кѣлѣзрос, om кѣлтѣват ши кѣар скрѣітор, фѣрѣ кѣпоцѣнда лімѣлор векі класѣче. Ачѣеа че зѣк еѣ, есте, кѣ „стѣдіѣл лімѣлор векі дѣ тѣпѣрѣлѣі маі віне ши маі сігѣр декѣт стѣдіѣл лімѣлор нѣѣ, ачѣеа десѣволтарѣ армонѣкѣ а пѣтерѣлор тѣндеі, ачѣеа матѣрѣітате ши неатѣрѣпарѣ а жѣдекѣдѣеі, ачѣеа кѣлтѣрѣ солѣдѣ ши сѣпѣтѣосѣ, карѣеа фаче пе omѣ omѣ пѣнтрѣ сіне ши om пѣнтрѣ соціетате дѣ тоате дѣтпѣрѣцѣзрѣіле вінедѣеі.

Кѣвѣнтѣл класѣк есте кѣвѣнт латѣн, віне дела класѣ, „Classis“ шѣшѣ традѣ дѣченѣтѣл дела класѣеле, дѣ карѣ Серѣвіѣ Тѣліѣ зпѣл дѣнтре рецѣіі Romeі дѣтпѣрѣдѣе пе попѣлѣл roman. Ачѣст реѣе вѣрѣнд сѣ таѣе пѣрѣтеле че дѣн зі дѣ зі се рѣдіка дѣнтре патрѣцііі ши плѣвеа romanѣ, а фѣкѣт о нѣѣ дѣтпѣрѣдѣе, дѣ карѣеа а лѣат де тѣмеіѣ нѣ рангѣл, чѣі старѣеа. Ел сокоѣтѣеа, кѣ асѣпра челор че аѣ старѣе маі mare, ва пѣтѣ нѣне маі тѣлте дѣторѣіі кѣтре стат, пе карѣ еі ле вор дѣтпѣліні авѣнд пѣнтрѣ че сѣ ле дѣтпѣлінеаскѣ: Де ачѣеа тот лор ле а дѣт ши дрѣнтѣрѣі маі тѣлте, пѣвѣндѣі дѣ класа дѣтѣіа, карѣеа кѣ пѣтѣрѣлѣ вотѣрѣлор дѣнтрѣчеа пе тоате чѣеламѣе чѣнчѣі. Аша дар дѣ класа I-ѣа се аѣлаѣ дѣскрѣіші чеі маі де фѣрѣнте четѣдѣенѣі аі Romeі. Де аічі кѣвѣнтѣл класѣк а дѣченѣт а дѣсемна зп че маі де фѣрѣнте. Ел с'а аплекат ши ла скрѣіторѣі ши с'а дѣт челор маі де фѣрѣнте, адекѣ челор маі алѣші дѣнтре дѣншѣі. Дѣ періѣдѣл чѣл маі дѣн зрѣтѣ ал літератѣрѣі romanѣ, класѣчі с'аѣ нѣтѣт тоді скрѣіторѣіі дѣн тѣмпѣл дѣ карѣ лімѣа romanѣ се аѣла дѣ фѣларѣеа са. Маі тѣрѣзіѣ, дѣпѣ рѣпацѣерѣа літерѣлор дѣн апѣс, тотѣ літератѣра веке еленѣкѣ ши латѣнѣ с'а нѣтѣт класѣкѣ, ши се нѣтѣтѣе ши актѣм пѣнтрѣ прѣдѣл че і се кѣвіне. Нѣтѣтѣм дѣсѣ класѣчі ши дѣ лімѣіле нѣѣ пе ачѣі скрѣіторѣі, карѣі дѣпѣ жѣдекѣтата пѣвлѣкѣ мѣрѣтѣ а фѣі de модел, атѣт пѣнтрѣ кѣрѣдѣеа лімѣеі кѣт ши пѣнтрѣ армонѣеа ши форма стѣлѣлѣі. — Дѣпѣ ачѣеастѣ тѣкѣ аватѣре пѣтѣт пѣші ка сѣ арѣтѣт маі дѣтѣіѣ, кѣ фѣрѣ стѣдіѣл лімѣлор векі нѣ пѣтѣт кѣпоацѣе лѣмеа веке ши прѣіо зрѣмарѣ пічі лѣмеа нѣѣ.

)(

Nimini nъ есте аша де сѣмплъ, каре се нъ 'пделеагъ, къ стареа, дѣ кареа се афлъ астъзи оменѣа, нъ есте къзътъ де одатъ ка дѣн черъ, нъ есте евенѣмъпѣл зпѣи мѣнѣт, пѣчѣ ал зпѣи ап, пѣчѣ ал зпѣи вѣдѣи оменѣщѣ. Дѣсаши тѣрѣмеа лѣкрѣ-рѣлор, де каре не мѣрѣм, не дѣ де прѣче-пѣт, къ дефада есте фѣика трекътѣлѣи, шѣ къ къ кът еа не дѣфѣдѣшеагъ лѣкрѣрѣи маѣ маѣрѣ, къ атѣт аѣ лѣкрат маѣ мѣлте шѣрѣрѣ де апѣ ка съ о паскъ шѣ съ о продѣкъ. Лѣвѣнд аминте кърѣвл лѣкрѣрѣлор дѣ па-тѣрѣ, есте къ пѣпѣтѣндъ а нъ ведѣ о дес-волтаре пѣдѣтрѣрѣпѣт шѣ пропѣшире де-ла мѣк ла маре, дѣкът градѣл дѣн зрѣтѣ аре тотдеагна нъ нѣмаѣ фѣреаскъ ваерѣ къ челе де маѣ пѣинте, чѣ дѣкъ шѣ зп че маѣ мѣлте декът еле; шѣ фѣндкъ сѣнгѣр отѣл есте ачеа фѣндъ, дѣ кареа кърѣвл патѣрѣи вѣне ла а са копѣндъ, дѣ исторѣеа оме-нѣмеѣ се vede маѣ лѣминат ачеастѣ градѣ-лѣ пропѣшире. Еа се vede дѣ исторѣеа ачелор попѣлѣ, карѣи сѣмѣнд дѣ сѣне о маѣ маре пѣтере, с'аѣ рѣдикат песте чеѣмалѣи попѣлѣ шѣ аѣ стѣтѣт дѣфѣдѣшѣторѣи аѣ къ-тѣрѣи тѣмпѣлѣи лор, пѣлъ че дѣвѣтѣрѣнд аѣ къзѣт шѣ не рѣпеле лор с'аѣ рѣдикат алѣи, карѣи дешѣпѣтѣндѣсе аѣ пѣрчес дѣ-пѣинте. Тоатѣ исторѣеа оменѣмеѣ, дела дѣ-чепѣтѣл къпѣндѣмелор исторѣеа, пѣлъ дѣ зѣоа де астѣзи нъ есте алт чева, декът зп шѣр де перѣодѣрѣ, ка пѣще градѣрѣ, прѣн каре проведѣнда а пѣшѣт къ отѣл шѣ пѣ-шеще дѣкъ кърѣкѣндѣл шѣ дѣкѣндѣл къ-тре скопѣл сѣѣ. Аша дар есте зп лѣкрѣ фѣрескъ, къ спре а къпѣнде вѣне зп перѣод маѣ поѣ, се чере къпѣндѣндъ де челе тре-къте. Лѣмеа се дѣпартѣ дѣп' зп прѣнѣпѣи фѣартѣ патѣрал дѣ лѣмеа веке шѣ дѣ лѣ-

меа поѣ. Се маѣ пѣне дѣнтре еле шѣ лѣ-меа де мѣжлок; дѣсѣ жѣдекънд лѣкрѣл маѣ деапроапе, ачеа че се зѣче лѣмеа де мѣжлок, есте нѣмаѣ леагѣлѣ шѣ прѣнѣеа лѣмеѣ поѣ, прѣкъм сѣнт статѣрѣле дѣпѣнте де грѣчѣи шѣ ромачѣи дѣ прѣвѣндъ кътре а-честе дѣн зрѣтѣ. Дѣчѣ ка съ къпѣндем лѣмеа поѣ зрѣмеагъ ка съ къпѣндем лѣ-меа веке; шѣ фѣндкъ тот че а авѣт лѣ-меа веке маре, вѣн шѣ фѣрѣмос пѣ се дѣ-фѣдѣшеагъ дѣ исторѣеа грѣчѣлор шѣ а ро-манѣлор, зрѣмеагъ съ къпѣндем маѣ дѣтѣѣ вѣне не грѣчѣи шѣ не ромачѣи. Чел маѣ вѣн мѣжлок, прѣн каре зп попѣл се фѣче къ-поскът алтора есте лѣмба лѣи: къчѣи фѣпте-ле отѣлѣи сѣнт нѣмаѣ фѣичеле къцѣтѣлѣи лѣи. Гѣндѣл отѣлѣи шѣ прѣн гѣнд отѣл дѣсѣшѣ се дешѣкопере дѣ лѣмѣлѣ. Аѣчѣи зп попѣл дешѣндѣшѣи тоатѣ авѣдѣа са спѣрѣ-тѣмѣ се зѣгрѣвѣще не сѣне дѣсѣшѣи. Прѣн зрѣмарѣ ка съ къпѣндем вѣне не грѣчѣи шѣ ромачѣи, зрѣмеагъ ка съ къпѣндем лѣмѣле лор.

Есте адевѣрат, къ шѣ дѣн кърѣдѣле ал-тора скрѣсе дешѣре грѣчѣи шѣ ромачѣи, орѣ кѣар дѣн кърѣдѣле лор дѣнтоарсе дѣ лѣмѣ-ле челе поѣ. пѣтем къпѣнде не ачѣи доѣ попѣлѣи маѣрѣ. Дар ачѣастѣ къпѣндѣндъ пѣчѣи одатѣ нъ ва фѣи аша де пѣнѣ шѣ аша де сѣнгѣрѣ, ка ачеа че о капѣтѣ отѣл чѣтѣнд кърѣдѣле лор кѣар дѣ лѣмѣле лор.

Деосѣвѣре дѣнтре орѣнѣал шѣ дѣнтре дѣнторѣсѣрѣ орѣи традѣсѣрѣ, — орѣ кът сѣ фѣе ачѣаста де немерѣтѣ, есте тотдеагна ачеа че о vedem дѣнтре отѣл каре се дѣдѣлеце къ стрѣнѣл пѣмѣжлочѣт дѣ лѣм-ба лѣи шѣ дѣнтре ачѣла каре се дѣдѣлеце прѣнтрѣвѣ ал трѣлѣа, прѣнтрѣвѣ традѣкътор, сѣѣ ачеа че се vede дѣнтре о перѣоанѣ

ші дитре портретъ еі. Каре поате а се апропіа маі віне д' зп стрейн, а'л кѣноше ші а се фамиліаріза маі кърънд кѣ дѣпсвал? чел че ворвеще кѣ ел деадрептъл дп лімба лѣі, орі чел че ворвеще пѣмаі прінтр'зп традѣкѣтор? каре есте маі тѣлдузміт? чел че а възът портретъл знеі персоане интересанте орі чел че а възът дп фііпцъ пе ачеа персоанъ? каре дп поі с'ар тѣлдузі пѣмаі кѣ о тѣрнѣтѣръ дп іпсѣ, кѣнд ар пѣтѣ vedé дпсаші статѣа лѣі Аполон дп Белведере? Аста есте деосевіреа дитре кѣношнца че о кѣпѣтѣм деспре зп попъл дп кърдіме скрісе дп лімба лѣі ші дптр'ачеа че о кѣшнѣгѣм дп кърдіме алтора, орі дп кърдіме лор традѣсе дптр'алте лімбѣі. Карактеръл іndivіdѣал, модѣл кѣцѣтѣреі зпѣі попъл, пѣ'л поате зѣгрѣві пічі зп стрейн, кѣм се зѣгрѣвеще ел de сіне дп лімба попѣлѣлѣі. Чіне ар пѣтѣа сѣ'мі арате тіе віоічнѣа спірітѣлѣі векіѣ еліп, ацерітатеа фантасіеі лѣі, дпкліпѣчнѣа лѣі кѣтре адѣпчі спекѣлѣчнѣі філософіче, талантъл еліпѣлѣі пептрѣ арте? Кѣ 'п кѣвѣнт: чіне ар пѣтѣ сѣ'мі арате дп попѣлѣл еліп жѣпнеа целѣлѣі оменеск, ка дпса'ші лімба лѣі? — Ачеа лімбѣ волѣлѣл, ачеа лімбѣ кроітѣ ка сѣ се тот десѣлѣаскѣ дѣпѣ десволтареа іdeілор, — ачеле періодѣрі лѣпці, дпсѣ армоніоасе. — ачеле кѣвінте соноре че тѣлдузмеск атѣт de віне зрекнеа омѣлѣі! — Чіне ва пѣтѣ зѣгрѣві тіе пе депліп дп романъл чел векіѣ пе вѣрватѣл чел матор ші серіос, пе вѣрватѣл фаптеі, пе омѣл фѣкѣт ка сѣ домнеаскѣ песте алціі? Німіне ка лімба лѣі форматъл дп чел маі стріпс шір лодік, — німіне ка ачеле періодѣрі рѣтѣзпзіте ші скѣрте, ачеле фрасе

апѣсѣтоаре, компѣсе дп пѣдіме кѣвінте дар тѣлт дпсемпѣтоаре, каре дпці аратѣ ка дптр'о віпѣ ікоанѣ кѣ романъл дп тімпъл флорей сале гѣндіеа тѣлт ші ворвіеа пѣдіп, ка кѣнд с'ар фі грѣбіт сѣ'ші пѣлѣ пѣмаі декѣт гѣндѣл дп фаптѣ.

(Ва зрѣа.)

Історіа знеі пене.

(Дп журналѣ „Pannonia.“)

Одініоарѣ дптр'о зіі фервінте зѣмѣла зп вѣрват четѣдѣенеще дптерѣкат пе калеа Grenelle St. Germain дп Паріс. Пасѣл лѣі ера репедѣ ші авѣтѣт, кѣзѣтѣтѣраі стрѣвѣтѣндѣ; възелеі се тішкаѣ дп кѣнд дп кѣнд тереѣ, се пѣреа кѣ німене пѣ'л вагѣ дп сеамѣ. Адесеа, кѣнд врео тѣреадѣ трѣфанѣ персоанѣ тречеа пе лѣпгѣ ел стріпгѣндѣ'ші спріпченеле ші тішкѣндѣ'ші възеле, ел ста, ші кѣзѣта дѣпѣ дпса кѣ кѣзѣтѣтѣрѣ кондемпѣадѣ: „дпвѣлѣтете,“ зічеа ел дптрѣ сіне дпсѣш, „дп аѣр ші тѣтасѣ, ка сѣ пѣ се вазѣ німічіа та, арѣкѣ жос спре чеі тішеі кѣзѣтѣтѣрі de трѣфіе, стріпце дп змері кѣнд кораціос т'аш зїтат дп фацѣ'ці, еѣ маі тѣлт кѣмпѣп ка сѣтѣ de калітатеа та.“ Тот маі рѣпедѣ пріпѣзѣреа ел лѣнга кале деалѣпгѣл маі богатѣлѣі оспел, кѣ корпѣл пар' кѣісе тішка спірітѣл, дѣпѣ че маі ла зрѣтѣ дп кѣрѣаѣ de пе тѣмпле фервіпдіме пікѣрі de сѣдоаре. Ел кѣцѣта ла възѣл оменігѣдіі, — дп вені фервіндеалѣ. — Дп ачеа кліпѣ дп кѣзѣ о пеапѣ дптр'о фереастрѣ дірепт пе кап, кіар кѣндѣ'ші лѣсасе жос пѣлѣрія, ка сѣ'ші стеаргѣ сѣдоареа. Кѣ ачеа пеапѣ кіар атѣпчі дескрі-

сесе зп секретар де солие трактатъ де дес-
пърдиреа Полониѣ. Микъл вѣрват лѣ
пеана, о черчетъ ши о таре idee дл дѣв-
пѣтъ жѣкѣндѣ дѣаинте. Арѣкѣндѣ ши кѣ-
тѣтъра спре фереастрѣ зисе дѣтре сине свѣ-
ризѣнд : „кѣ пеана ачѣаста воѣз съ скрѣѣ о
карте, каре съ рѣстоарне маѣ тѣлт декѣт
зп палат.“ —

Ачел вѣрват се кѣта : Jean Jacques
Rousseau, картеа : „Le contrat social.“ —
Рѣссѣ авѣа о вѣтрѣпъ шервѣ дѣп Стѣтт-
гарт, чѣѣа че дѣ анѣ чѣѣ маѣ тѣрзѣѣ аѣ лѣѣ
дѣ шервѣѣа. Ачѣаста а кѣзѣт одѣниоарѣ жос
де пе скарѣ ши сѣа зѣис ла кап : дѣчѣ лѣ-
ѣнд о пеанѣ де але Домнѣлѣ съѣ а мѣсте-
кат кѣ ачѣѣа о зѣсѣтрѣ де олеѣ, кѣ каре
дѣпъ ачѣѣа ши а вѣндекат плага ; спре адѣ-
чѣре-амѣнте де ачѣѣастѣ вѣндекаре а пѣстрат
дѣѣса пеана ачѣаста кѣ фѣрѣтоаса еѣ варѣѣ
ши а лѣат'о маѣ тѣрзѣѣ — дѣпъ че ѣа венѣт
дорѣл де касѣ — кѣ сине ла Стѣттгарт.
Аста а фост тот ачѣѣа пеанѣ кѣ каре домнѣ-
съѣ скрѣисесе о карте, ѣа се пѣрѣѣа еѣ а фѣ
тѣмпѣ. Аколо авѣа дѣѣса зп жѣне, пре
каре фѣарте 'л ѣѣѣѣа. Де ши авѣа ачѣѣа
спрѣнчѣне рошатѣче, де ши авѣа зп пас лѣпг
ши макрѣ ши лѣпѣѣ ши свѣдѣрѣ пѣчѣоаре,
дар авѣа зѣѣ дѣп лѣѣпѣтрѣ ши о ѣнѣмѣ, ка каре
дѣ тоатѣ Цѣрманѣа пѣ маѣ ѣра алта. Дѣ-
тр'о сѣарѣ алѣрга ачѣѣст тѣпер вѣрват пе
скрѣрѣде — трѣпте — дѣ сѣс, ка кѣнд касѣ
саѣ дѣтреага чѣтате, дѣтреага Еврѣпъ,
дѣтреагѣ лѣте ар ста дѣ фок. „Воѣз съ
ле скрѣѣ о карте,“ стрѣга ел, „каре съ стрѣ-
ватѣ черѣл ши тартарѣл, ѣѣ воѣз — —“
„О пеанѣ,“ стрѣга ел маѣ таре, „пѣ ѣ пѣчѣ
о пеанѣ ачѣ?“ — „„Нѣчѣ зпа,“ рѣспѣнсе
фѣтеѣѣа, „„афарѣ де ачѣѣѣа, каре заче ако-
ло пе лампа кѣнеѣ, — дар пѣ ѣ маѣ тѣлт

вѣпъ де скрѣере.“ Тѣперѣл дѣсѣ ѣѣа пѣѣ-
на, апрѣнде лампа, кѣре дѣ кѣтара са, се
пѣне ла масѣ ши скрѣе — ши скрѣе — ши
ѣар скрѣе. Ши кѣнд азрѣра прѣп сѣпѣтрѣле
окене але фѣрѣстрѣлор дѣ трѣмѣтра дѣпѣнте
авѣа гата скрѣе зп план ла о драмѣ.

Ачел вѣрват тѣпер се кѣта Шѣллер,
драма : Лотрѣѣ. Ши дѣпъ че а прочѣтѣт ѣл
планѣл ла амѣкѣл съѣ дѣла Елсас, а грѣѣт
лѣѣ ачѣѣаста : Пеана кѣ каре а таре карте се
скрѣе о воѣз пѣстра. Дар дѣпъ че дѣ
Франца се дѣвѣдѣарѣ а ѣспрѣма пѣтѣле
Шѣллер, трѣмѣсе ачел Елсасап пеана ла
алт вѣрват таре. „Че съ фак кѣ о пѣа-
пѣ?“ дѣ скрѣе Mirabeau, „вѣиторѣл ва вѣѣа
пѣтаѣ кѣ кѣвѣпѣтѣл, че кѣвѣпѣтѣл мѣѣ а
фѣкѣт. Ла дѣчѣпѣт ѣра кѣвѣпѣтѣл, се пѣте
кредѣ кѣ ши ла сѣфрѣшѣт ва фѣ!“ Ши Мѣ-
равѣ о вѣгѣ дѣ ташкѣ — пеана — кѣѣѣ-
тѣнд дѣтрѣ сине : Де дѣѣѣпѣдѣрѣ мѣ ѣ вѣ-
пѣ, воѣз сѣ'мѣ прѣпот ворѣвѣле дѣпѣпѣгѣ-
тоаре але орѣдѣѣлор мѣле : Епѣстолѣле ла
Софѣѣа сѣпѣт одатѣ скрѣе.

Одѣниоарѣ тѣпѣкѣнд ел кѣ Дантон черѣѣ
ачѣѣаста дѣла дѣпѣсѣл о скѣвѣтоаре де дѣпѣѣ.
Мѣравѣ нѣмѣка сокѣтѣндѣсе дѣ дѣде пеана
дѣп картѣла (Brieftasche) са. Дантон о
аскѣдѣ, дѣшѣ кѣрѣдѣ дѣпѣѣѣ ши ши вѣгѣ скѣ-
вѣтоареѣа дѣ ташка де пѣптар. Дѣделѣпг
пѣ а пѣртат ел ачѣѣѣст пѣптар. Дѣпъ че
дѣсѣ венѣнд непрѣтенѣл ѣра дѣпѣнтѣле
рѣѣл ши пѣ ѣѣѣа нѣмѣне да сѣѣат, атѣпѣчѣ пѣрта
ел ачѣѣѣст пѣптар. Ши дѣтрѣѣвѣндѣ'л кѣ-
мѣтѣтѣл : „Danton, кѣм тѣпѣтѣѣм поѣ патрѣѣа?“
вагѣ тѣпа дѣ ташкѣ ши аѣлѣндѣ'ши скѣ-
вѣтоареѣа де дѣпѣѣ, стрѣгѣ кѣ вѣкѣрѣе : „Кѣ
о скѣвѣтѣре де дѣпѣѣ, Домнѣѣ мѣѣ!“ Кѣ о
тѣѣѣтѣрѣ де скапѣл прѣаскѣдѣѣ ши прѣ-
фортѣ скѣвѣтоареѣа де дѣпѣѣ дѣтр'о пеанѣ

ші лѣъ доаъ хъртіоаре. Пе зна скрісе квінтеле: „La patrie est en danger,“ ші пе чевалалтъ: „Il faut faire peur aux ty-rans.“ Пеана нѣ ера вѣлѣ, дѣсѣ скріптѣра ера алаасѣ се пѣтеа четі. Зна де ачеле хъртіоаре се пѣвлікѣ дѣ тоатѣ Франца ші фѣкѣ minzні de eroіsm; чевалалтѣ рекіе-тѣ зімеле лѣі Септемврие. Дѣпѣ че а скріс а лѣпѣдат пеана пріп фереастрѣ а-фарѣ.

Еа се ші дѣтмікшорасе вінішор, авіа о пѣтеа чінева вѣга дѣ сеатѣ, дар тот о крѣдарѣ карѣле ші кѣлкѣрїле оаменїлор. Ъп конскрїпт, каре пе пічіоаре алерга пе лѣлѣгѣ ачеа пеапѣ о рѣдікѣ. Лѣі ліпсіа вѣ ак де пѣшкѣ де а кѣрѣді ачка. Тѣт-пітѣра дела пеапѣ дѣ шервїа віне де тѣлте орї дѣ тімп де тревїндѣ, дар ші врезн пеатїк ал лівертѣді а кѣзѣт пріп міжло-чїреа ачелѣїа. Одатѣ стрїгѣ џенералѣ дѣ фокѣл де каноне: „Чїне поате скріеа аїчі, ші чїне аре о пеапѣ?“ атѣнчі се апропіїѣ ачел конскрїпт; ел ера пе атѣнчі серџеант — маїстрѣ де вігієрї — дар пеана тот о пѣстра дѣтр'о кевтоаре де вѣтѣ.

— „Скрїе ла Парїс,“ стрїга џенералѣ, „кѣ вѣтѣліа е кѣдїгатѣ ші Італїа е а нѣ-стрѣ!“ — џенералѣ се кіета Бонапарте іар вѣтѣліа ачевеа дела Маренго. Пеана ші а пѣстрат'о Наполеон. Еа ера фѣрте тімпѣ, авїа маї авеа кѣт е џава, дѣсѣ кѣнд ші а лѣват ел дімісіа ла Fontaine-bleau, а вѣзѣт кѣ тіраре кѣ а фост вѣ-гат'о дѣтр'алта спре а скріе кѣ дѣнса. Ренеде о лапѣдѣ ші іеа алта нѣбѣ. Де атѣнчі заче ачеа пеапѣ дѣкѣ пелївератѣ. — Оаре чїне ва фї фѣкѣт чеа маї де пе вртѣ лініе кѣ дѣнса, ші де ачі дѣколо сѣ нѣ се фї маї пѣтѣт дѣтревїндѣ? —

Ъпї вор а дѣкредїнда, кѣ Вѣрне ар фї маї скріс кѣтева епістѣле кѣ ачеа пеапѣ. —
N. В—їа, Тїнкѣ.

Ф е р е н т а р ѣ л. *)

Fragment d'їнтр'їн марш ромѣнск векѣ.

Ла D. Іоан Еїаде.

Ноаптеа се рѣварсѣ, трѣтѣїца рѣсѣлѣ:
Пе кѣмпїа верде тѣрчїї се адѣпѣ
Мѣртѣрѣнд: Алах!

Маї пре сѣс де арте семї-лѣна своарѣ,
Зече тії де чете а венїт сѣ тоарѣ
Пентрѣ падішах.

Жїзеле фечоаре, тінерї лѣнтѣторї,
Пе торѣнтѣл пострѣ вор кѣлѣе флорї!
Дѣсѣ, дѣ кредїндѣ, че пе пасѣ нѣбѣ,
Де авем а вате фїекаре нѣбѣ
Аџерї палїкарї?

Чела че се вате пентрѣ десѣжгаре
Аре зече інімі, зече враде аре
Пентрѣ чеї варварї.

Жїзеле фечоаре, тінерї лѣнтѣторї
Пе торѣнтѣл пострѣ вор кѣлѣе флорї!
Рошіорѣл шїдрѣ шї фрѣтос ка крїнѣл,
Кѣнд пе шал с' араѣт гретѣрѣ Відїнѣл
Ла ведереа са;

Фаче де се тірѣ тоатѣ Арѣпїмеа,
Інічерї, спакїї шї арѣвѣдїмеа,
Шї ї стрїгѣ: Бра!

Жїзеле фечоаре, тінерї лѣнтѣторї,
Пе торѣнтѣл пострѣ вор кѣлѣе флорї!
Ферентарѣ аџер шї кѣ лѣнѣгѣ кїкѣ,
Фѣџе пе кѣмпїе ка о рѣндѣрїкѣ,
Таре ка зп лѣѣ.

Ізте ка сѣџеата, тавѣра стрѣвате,
Бате зече сїнгѣр, чїпчїспрезече вате,
Ферентар сѣнт еї!

*) Аша се пѣтїа о класѣ де осташї дѣ Дара ромѣнѣ.
Red.

Живеле фечоаре, тинері лэптъторі,
Не торънтъла постръ вор кълече флорі!

Еї! ромънла джкъ щіе а се вате!
Пентръ сѣнтъ леце, царъ ши дрептате
Чине н'ар пері?

Бнъл ка ачала влѣстѣмат съ фіе,
Nimini съ н'л плъгъ, nimini съ н'л щіе,
Ел кълд ва тзрі!

Живеле фечоаре, тинері лэптъторі
Не торънтъла постръ вор кълече флорі!

D. Volintineanu.

М о с а и к.

Не театръ дн Лисса с'а джтъмплат дн а. 1840 дн репрезентація „Lucia Lammermoor,“ о фѣрте траджкъ сченъ. О целосіе джфѣоравѣл днтре дої кѣптъреці фѣ кавса зпѣї дзел, кѣрѣї пѣмаї прѣп мѣлтѣ остенеамъ се пѣтѣ пѣне капѣт. Дн ал доїле акт а зисеї опере аре съ фіе зп дзел, ши спре непорочіе кїар ачеї дої рївалї авѣсеръ ролеле дзеландїлор. Еї іеаѣ спателе (сѣвїїле) дн тълъ ши се пѣтпапръ кѣтева мїнѣте; деодатъ ши деѣтѣ посітѣра адѣкѣндѣши амїнте де гѣлчеава че авеаѣ маї паїнте днтре сіне, ши пѣтпатѣл (das Fechten) ле днчене а фї серїос. Ловїтѣреле зрѣмаѣ зпа песте алта дн амѣндоаѣ пѣрціле сѣвт аплаѣсѣрї де плѣчере а пѣвлїкѣлї, каре ера рѣпїт де фокѣл лѣптеї. Деодатъ Edgard de Rawenswood сѣзѣкѣще зп стрїгѣт днфѣорат, зп ваїет де моарте! Ел а фост стрѣпѣис пѣлѣ н'чееалатъ лѣтѣре. Ъчїзеторѣл се арѣкѣ дн

прїнсоаре. Мѣне-зії се респѣнді днтреагъ соціетатеа акторїлор, кѣчї нїменї пѣ маї воїеще а пѣши пе ачеастѣ сченъ кѣ сѣпѣе днтїпатѣ.

— (Чеї маї zeloші жѣкѣторї) се а-флѣ днтре ромънї, кѣчї днтре ачеціа есістѣ о датїпъ де тот пропрїѣ дн прївїнѣцъ спре жок. Ън пѣтмер де вѣрѣадї тїнерї се дѣ — кѣм зїк еї — ла дїаволѣл пе зп тїмп де треї, чїпчї саѣ шапте анї (пѣтмерѣл тревзіе съ фіе фѣрѣ пѣреке, алтїнптреле пѣ аре валoare токѣеала), пентрѣ каре еї се дндатѣрѣ песте днтрег тїмпѣл ачеста фѣрѣ днчетаре а жѣка, афарѣ фїреще кълд dorm. Кѣмпѣрѣторѣл сѣфлетелор лор тревзіе сѣї кавте кѣ вѣкѣте ши сѣї факъ сѣферїці ла фѣтѣоаселе церѣне. Деѣї днтрѣ чел маї фѣзѣмос орпат порпеск zeloшії жѣкѣторї дела локѣл де пащере ши жоакъ ка дн карте прїн дарѣ ши прїн сате. Претзїнденї се прїтеск кѣ враѣеле deakїсе пе кѣм де жѣнї ши вѣрѣадї, аша ши де фечїоаре ши фетей, ши тоцї се днтрѣвеск днтрѣ а днзестра де прїсос пре ачеції жѣкѣторї аї дракѣлѣї кѣ тѣлѣкѣрї ши кѣ вѣтѣрѣ, ши аша пѣ е де мїрат, де че се фак еї аша вѣкѣрос склаѣї ачестей токѣе невоїоасе. Дакъ а трекѣт тїмпѣл лор, се днтѣарпѣ ла локѣл де пащере ши се фак церѣлї пачпїчї пентрѣ тот челалат тїмп ал вїеції сале.

В—їа. Т—в.

В Пентрѣ дорїторїї де а се регѣла ортографїа пѣстрѣ фачет кѣпоскѣт, кѣ дн сеп. I. а. в. врео дої вѣрѣадї вор пѣвлїка зпеле дїсертації дн фѣїа ачеста.